

Závěrečná zpráva Akreditační komise o hodnocení doktorského studijního programu na Vysoké škole finanční a správní, o.p.s.

září 2012

O zahájení hodnocení rozhodla Akreditační komise (dále AK), která dle § 84 odst. 1 písmeno a) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), pečuje o kvalitu vysokoškolského vzdělávání a všestranně posuzuje vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou a další tvůrčí činnost vysokých škol, na svém zasedání ve dnech 13. – 15. září 2010.

Účelová pracovní skupina (dále ÚPS), kterou AK pro realizaci hodnocení jmenovala, pracovala ve složení: prof. PhDr. Jana Geršlová, CSc. – předsedkyně, doc. Ing. Miroslav Žížka, Ph.D., prof. Ing. Jan Uhlíř, CSc., doc. Ing. Pavel Žufan, Ph.D., prof. RNDr. Jan Ámos Víšek, CSc., doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.

Návštěva ÚPS na Vysoké škole finanční a správní, o.p.s. (VŠFS) se uskutečnila dne 7. září 2012 ve složení: prof. PhDr. Jana Geršlová, CSc., doc. Ing. Miroslav Žížka, Ph.D., doc. Ing. Pavel Žufan, Ph.D., prof. RNDr. Jan Ámos Víšek, CSc., doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D. a Mgr. Dagmar Kaplanová ze sekretariátu AK. Za VŠFS se jednání zúčastnili rektorka školy Dr. Bohuslava Šenkýřová, RNDr. Petr Budinský, CSc., prof. PhDr. Vladimír Čechák, CSc. a doc. Ing. Mojmír Helísek, CSc.

Hodnotící zpráva vychází ze Sebehodnotící zprávy o uskutečňování doktorských studijních programů (DSP) zpracované na základě Dotazníku pro hodnocení akreditovaných činností – doktorské studijní programy, dalších podkladových materiálů zpracovaných VŠFS, z veřejně dostupných informací a z poznatků, které vyplynuly z návštěvy VŠFS.

Přehled akreditovaných DSP/DSO:

Název studijního programu	Název studijního oboru	St. doba studia
Hospodářská politika a správa	Finance	3

Úvod

DSP je uskutečňován v prezenční a kombinované formě. Studium se řídí příslušným studijním a zkušebním řádem a dalšími vnitřními předpisy, které upravují pravidla přijímacího řízení, zapojení studentů do výuky a výzkumu, státní zkoušky, stipendia, pravidla jednání oborové rady a školné.

Dobře je ošetřena transparentnost informací k DSP, včetně informačního a technického zabezpečení.

Dotazník pro potřeby hodnocení DSP byl vyplněn pečlivě a svědomitě a poskytl přehledné informace o realizovaném studijním programu. Zejména je jako pozitivum hodnocen velmi otevřený pohled na vlastní slabé stránky – VŠFS si je mnoha nedostatků vědoma a součástí zprávy jsou také i návrhy řešení.

Studijní program Hospodářská politika a správa, obor: Finance

CELKOVÝ POČET STUDENTŮ	POČET ABSOLVENTŮ	POČET STÁVAJÍCÍCH STUDENTŮ	
21	0	v prezenční formě: 5	v kombinované formě: 14

S ohledem na to, že doktorské studium na VŠFS zatím neabsolvoval žádný student, nebylo možné hodnotit kvalitu disertačních prací. ÚPS se však na místě seznámila s velmi pečlivě a transparentně vedenou dokumentací o průběhu studia, složených zkouškách a plnění dalších povinností v celkem třech skupinách studentů.

Výzkumná činnost

V oblasti zaměření DSP byly v minulosti řešeny 2 výzkumné granty GAČR, ovšem aktuálně pracoviště nemá externí výzkumný grant daného zaměření. Z pěti uvedených nejvýznamnějších grantů, projektů nebo tvůrčích aktivit jsou aktuální dva (rezortní) granty, ovšem jejich zaměření se s DSP zcela míjí (MV ČR, 2012-2014: „Zvýšení účinnosti postupů a opatření při odhalování legalizace výnosů z trestné činnosti“; MŠMT ČR, 2009-2012: „Multiplikační efekty postgraduálního celoživotního vzdělávání vědeckých pracovníků v regionálních podmínkách“). VŠFS předložila také přehled podaných žádostí o granty GAČR v roce 2012 – jde o 11 návrhů, ze kterých se ovšem oboru DSO týkají pouze tři. VŠFS uvedla ve své zprávě také celou řadu pokusů o získání dalších výzkumných projektů i na mezinárodní scéně, některé projekty, o které VŠFS žádá, budou teprve rozhodnuty. Pro úplnost je třeba dodat, že výzkum na VŠFS je podporován také interní grantovou agenturou, škola pořádá konference, diskusní semináře, na kterých aktivně vystupují i studenti DSP. Sympatickou podporou výzkumné činnosti mladých ekonomů do 35 let je soutěž o Cenu profesora Františka Vencovského, kterou vyhlašuje rektorka VŠFS ve dvouletém intervalu. V posledním ročníku (2011) se soutěže účastnili dva doktorandi VŠFS (z celkem 11 soutěžících), jedna doktorandka VŠFS se umístila na 3. místě. AK ocenila velmi intenzivní snahu VŠFS vytvářet široké vědecko-výzkumné zázemí pro realizaci oboru Finance.

Akademičtí pracovníci

Garantem studijního oboru Finance je doc. Ing. Mojmír Helísek, CSc. Požadavky Standardů AK pro studijní programy na garanta oboru naplňuje. Jeho publikační činnost je v odpovídající kvalitě i kvantitě, a odpovídá zaměření oboru i přednášené disciplíně.

Vedení disertačních prací školiteli je z kvantitativního hlediska relativně rovnoměrné – i vzhledem k velikosti oboru. U přednášejících a školitelů se jeví jako problematické jednak jejich celkové vytížení, rozsah pracovního úvazku na VŠFS, ale v některých případech také věk, který je provázen (v některých případech) nedostatečnou kvalitou publikací, a nízká publikační aktivita (např. ročníky 1929, 1939). Za kmenové akademické pracovníky je možné považovat 11 pedagogů, z nichž je 6 starších 65 let, dva docenti jsou nehabilitovaní. VŠFS si je vědoma těchto rizikových faktorů v zajišťování oboru Finance, postupně se pokouší doplnit personální složení získáváním akademických pracovníků mladší a střední generace.

Objevily se některé příklady pedagogů s dalšími úvazky nemalého rozsahu.

Řada přednášejících a školitelů vykazuje vysoký podíl publikační činnosti na jiných pracovištích, což lze ověřit ve veřejně dostupné databázi RIV, značná část publikací, které akademičtí pracovníci uvádějí jako nejvýznamnější, je tedy publikována pod hlavičkou jiných institucí než VŠFS. Je nutno poznamenat, že řada dalších publikací je uvedena za rok 2012, tedy zatím nejsou uvedeny v RIV, a nelze ověřit pracoviště, které je uplatňuje. Podobně nelze

ověřit učebnice, které nejsou v RIV vykazovány. Proto AK doporučuje, aby VŠFS důkladněji oddělila publikace pod hlavičkou VŠFS a publikace jiných pracovišť, na kterých se akademičtí pracovníci školy podílejí.

Celkově je možné konstatovat, že odborné zaměření přednášejících a školitelů je v souladu s přednášenou disciplínou a vědním směřováním doktorského programu. Určitým rizikem kvality vedení prací je souběh vedení disertací zároveň na jiných pracovištích, případně jejich další působení v DSP jiných vysokých škol. Kvalita publikačních výstupů akademických pracovníků je kolísavá, v řadě případů jde o výstupy z konferencí, výstupy v českém jazyce, příp. ve vlastním časopise (byť jistě kvalitním a přijatým na seznam RVVaI).

Disertační práce a povinnosti, kvalita obhájených prací, dokumentace, posudky, publikace doktorandů

Povinnosti doktorandů jsou poměrně jednoznačně definovány a svou náročností odpovídají doktorskému studiu. Je zcela zřejmý a řadou předpisů vyvolaný tlak na kvalitu i kvantitu publikačních výstupů doktorandů, i když zatím převažují publikace v českém jazyce. Studijní plány ukládají absolvování pěti povinných předmětů a dvou volitelných předmětů (z nabídky sedmi volitelných předmětů). Součástí studijního plánu jsou v souladu s akreditací oboru dále publikace minimálně dvou odborných statí na úrovni časopisů s recenzním řízením nebo vyšší, vztahujících se k tématu disertační práce; alespoň dvě vystoupení na konferencích s publikací příspěvku, zaměřeného k tématu disertační práce; zapojení do výzkumné práce zejména školicího pracoviště s doloženými výstupy (publikace, posudky apod.); v případě prezenční formy studia také pedagogická činnost (v rozsahu obvykle 2 – 4 hod. týdně během 3 semestrů). Hodnocení studentů probíhá jednak v rámci výuky (zápočty, doktorské zkoušky, státní závěrečná doktorská zkouška, obhajoba disertační práce), jednak při pravidelném ročním hodnocení doktoranda, na kterém se podílí školitel a které vyhodnocuje prorektor pro výzkum a vývoj.

Témata řešených disertačních prací vesměs odpovídají tematickému zaměření oboru studia. Dokumentace doktorského studia je vedena svědomitě a přehledně. AK neshledala závažné nedostatky.

Závěry

Uskutečňování DSP na VŠFS odpovídá podmínkám akreditace a je v souladu s požadavky programu a oboru. Garant oboru splňuje požadavky vyplývající ze standardů AK pro studijní programy. Problematická je oblast řešených výzkumných projektů, kde pracoviště aktuálně neřeší externí výzkumný grant související s daným DSP. Pokud jde o personální zabezpečení, je třeba upozornit, že vytížení řady akademických pracovníků na dalších institucích je na hranici únosnosti; publikační činnost některých pracovníků není dostatečnou zárukou kvality jejich školitelských aktivit v rámci doktorského studia; řada akademických pracovníků zajišťujících DSO Finance vykazuje podíl na publikačních aktivitách jiných vysokých škol.

Doporučení pro VŠFS:

- Věnovat stálou pozornost snaze o získávání externích výzkumných projektů a grantů, které souvisejí s doktorským programem a výzkumným zaměřením pracoviště,
- sledovat publikační aktivity všech pracovníků a vytvářet dostatečný prostor pro jejich rozvoj,
- věnovat pozornost publikační činnosti doktorandů a jejich kontaktu s mezinárodní vědeckou komunitou.